

ตลาดนัดโค-กระบือ ตำบลโพนเมืองน้อย

องค์การบริหารส่วนตำบลโพนเมืองน้อย จังหวัดอำนาจเจริญ

ชาวบ้านส่วนใหญ่ในตำบลโพนเมืองน้อยประกอบอาชีพทำนา และมีอาชีพเสริมคือการเลี้ยงโค-กระบือไว้สำหรับใช้แรงงานในภาคการเกษตร ต่อมาชาวบ้านนิยมใช้เครื่องจักรแทนสัตว์แรงงาน การเลี้ยงโค-กระบือจึงกลายเป็นการเลี้ยงไว้ขาย ซึ่งในตำบลมีการเลี้ยงไว้เกือบทุกครัวเรือน แต่ยังมีปัญหาเรื่องตลาดจำหน่ายอย่างห่างไกลจากพื้นที่ โดยที่ชาวบ้านจะต้องนำโค-กระบือออกไปจำหน่ายยังบ้านโนนน้อย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งห่างจากตำบลโพนเมืองน้อยประมาณ 100 กิโลเมตร ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในขนส่งเป็นจำนวนมาก แทบจะไม่คุ้มค่ากับการลงทุนเท่าใดนัก นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพนเมืองน้อยจึงมีแนวคิดที่จะจัดทำตลาดนัดโค-กระบือขึ้นในตำบลเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: หัวตะพาน

จังหวัด: อำนาจเจริญ

ประชากร: 7,103 คน

พื้นที่: 79 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

อบต.โพนเมืองน้อย จึงได้จัดทำ "การตลาดนัดโค-กระบือ ตำบลโพนเมืองน้อย" ขึ้น ในปี 2545 เพื่อสร้างศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนซื้อขายโค-กระบือในตำบล และลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางขนส่งโคกระบือไปจำหน่ายยังต่างพื้นที่

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. จัดทำประชาคมตำบลเพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และพบปัญหาของประชาชนที่ต้องเดินทางไปจำหน่ายโค-กระบือเป็นระยะทางไกล และต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง
2. ก่อสร้างตลาดนัดโค-กระบือ โดยใช้พื้นที่สาธารณะประโยชน์ของตำบล จำนวน 4 ไร่ โดยมีอาคารโรงเรือนเพื่อใช้เป็นกองอำนวยการ 1 หลัง ทำการปรับพื้นที่ให้เพื่อใช้เป็นที่พักหลัก และชุดสระ 1 แห่ง เพื่อให้เป็นสถานที่อาบน้ำและคั้นนมของสัตว์
3. การดำเนินการตลาดนัดโค-กระบือ มีรายละเอียดดังนี้
 - จัดตลาดนัดโค-กระบือทุกวันศุกร์ เวลา 08.00- 17.00 น.
 - แต่งตั้งคณะกรรมการดูแลตลาดนัด นัดละ 10 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ อบต. สมาชิกสภา อบต. ผู้นำชุมชน และอาสาสมัคร เพื่อเข้ามาดูแลรับผิดชอบความเรียบร้อยภายในตลาด และออกตัวสัญญาซื้อขาย ซึ่งหากเป็นนัดที่มีผู้ซื้อขายเป็นจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์อำเภอหัวตะพานจะเข้ามาให้ความช่วยเหลือในการตรวจสุขภาพสัตว์ โดยไม่มีค่าตอบแทนเนื่องจากถือว่าเป็นการทำงานตามหน้าที่
 - จัดทำข้อกำหนดของตลาด เช่น กำหนดให้ผู้ซื้อขายต้องชำระค่าธรรมเนียมการซื้อขาย 20 บาท / ตัว ส่วนผู้ที่เข้ามาใช้สถานที่แต่ยังไม่สามารถจำหน่ายโค-กระบือได้นั้น ไม่คิดค่าธรรมเนียม
4. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงทราบถึงตลาดนัดโค-กระบือของตำบลโพนเมืองน้อย โดยใช้ใบปลิว แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์และเสียงตามสายในหมู่บ้านต่างๆ

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน	- งบประมาณของ อบต. โพนเมืองน้อย ในปี 2545 จำนวน 50,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้ - ค่าไถ่พื้นที่ จำนวน 4,000 บาท - ค่าพิมพ์ใบปลิวประชาสัมพันธ์ 3,500 บาท - ค่าชุดสำหรับให้โค-กระบือ 30,000 บาท - ค่าอาหารกลางวันจัดเลี้ยงวันเปิดตลาด 8,000 บาท - ค่าป้ายประชาสัมพันธ์ 4,500 บาท
อุปกรณ์/เครื่องมือ	- อาคารโรงเรียน 1 หลัง - สระน้ำ 1 แห่ง - ใบปลิวประชาสัมพันธ์ - ป้ายประชาสัมพันธ์
บุคลากร	- คณะกรรมการดูแลตลาดนัดซึ่งเป็นอาสาสมัครทำงานโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ทำหน้าที่ในการดูแลความเรียบร้อย และออกตัวซื้อขายสัตว์ นิตละ 10 คน ทำงานทุกวันศุกร์ - เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์อำเภอ ทำหน้าที่ตรวจและดูแลสุขภาพสัตว์ที่เข้ามาทำการซื้อขาย 1 คน ทำงานทุกวันศุกร์

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
มีนาคม – พฤษภาคม 2545	- อบต. โพนเมืองน้อย จัด อบต. สัญจรเพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนในเขตตำบล โพนเมืองน้อย และได้รับถึงปัญหาการต้อนนาโค-กระบือไปจำหน่ายยังจังหวัดอุบลราชธานีซึ่งห่างจากตำบลโพนเมืองน้อยไปกว่า 100 กิโลเมตร	นายก อบต./ เจ้าหน้าที่ อบต.
พฤษภาคม 2545	- จัดทำประชาคมหมู่บ้านและประชาคมตำบล เพื่อระดมความคิดเห็นในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น และที่ประชุมประชาคมตำบลเสนอแนะว่าน่าจะจัดทำตลาดนัดโค-กระบือในชุมชน - ประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาประจำปีของตำบล โดยมีตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น สถานีอนามัยประจำตำบลโพนเมืองน้อย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำชุมชน และสมาชิกสภา อบต. และได้นำแผนการดำเนินงานตลาดนัดโค-กระบือบรรจุไว้ในแผนพัฒนาประจำปีของตำบล - นำแผนงานดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะผู้บริหาร อบต. และผู้บริหารอนุมัติงบประมาณ จำนวน 50,000 บาทเพื่อใช้ในการดำเนินการ	นายก อบต./ ปลัด อบต./ สมาชิก สภา อบต./ ผู้นำชุมชน
กรกฎาคม 2545	- จัดเตรียมสถานที่ที่จะใช้เป็นตลาดนัด โดยทำการปรับพื้นที่ ก่อสร้างอาคารอำนวยการ และชุดสระน้ำสำหรับโค-กระบือ - ประชาสัมพันธ์โครงการโดยผู้นำชุมชนประกาศเสียงตามสาย ใช้แผ่นพับ ใบปลิวและแผ่นป้ายโฆษณา	นายก อบต./ หัวหน้าฝ่ายโยธา/ ผู้นำชุมชน
สิงหาคม 2545 เป็นต้นมา	- แต่งตั้งคณะกรรมการตลาดนัดโค-กระบือ จำนวน 10 คน เพื่อทำหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยภายในตลาด - เปิดตลาดนัดโค-กระบือ และให้บริการแก่ประชาชน	นายก อบต./ คณะกรรมการตลาดนัดฯ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	ทุกวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 08.00 น.-17.00 น. โดยประชาชนสามารถนำโค-กระบือมาจำหน่ายได้ และคิดค่าธรรมเนียมในการซื้อขาย 20 บาท/ตัว	

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอหัวตะพาน

ให้ความช่วยเหลือตลาดนัดโดยการอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์เข้ามาประจำตลาด เพื่อทำการตรวจสอบสุขภาพโค-กระบือ

หน่วยงานราชการต่างๆ ได้แก่
สถานีอนามัยประจำตำบลโพนเมือง
น้อย และโรงเรียนในเขต อบต.

ให้ความช่วยเหลือในการระดมความคิดเห็นและเสนอแนะ
แนวทางในการดำเนินงาน รวมทั้งช่วยประชาสัมพันธ์ตลาดให้
เป็นที่รู้จักในชุมชน

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ชาวบ้านส่วนใหญ่ในตำบลโพนเมืองน้อยมีอาชีพเสริมคือการเลี้ยงโค-กระบือไว้สำหรับขาย โดยที่ชาวบ้านจะต้องนำโค-กระบือออกไปจำหน่ายยังบ้านโนนน้อย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งห่างจากตำบลโพนเมืองน้อยกว่า 100 กิโลเมตร ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางขนส่งเป็นจำนวนมาก

หลังการดำเนินการ

1. การที่ชาวบ้านในตำบลมีตลาดนัดโคกระบือในชุมชน ทำให้สามารถลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งโค-กระบือไปขายยังต่างพื้นที่ได้เป็นจำนวนมาก และสะดวกในการเดินทาง เนื่องจากมีตลาดที่อยู่ในชุมชน
2. ตลาดประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ยังมีตลาดใหญ่ๆ ที่ตั้งมาก่อนไม่ได้ โดยมีผู้เข้ามาซื้อขายประมาณ 20-50 รายในแต่ละนัด อบต.สามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมการซื้อขายได้ประมาณ 2,000-3,000 บาท/เดือน และทำให้มีเงินหมุนเวียนภายในชุมชนเดือนละประมาณ 200,000 – 400,000 บาท/เดือน
3. ประชาชนในชุมชนบางส่วนได้ประโยชน์จากการเข้ามาจำหน่ายอาหารในวันที่มีตลาดนัด ซึ่งถือเป็นการกระจายรายได้ให้เกิดขึ้นในชุมชนอีกทางหนึ่งด้วย

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ประชาชนในพื้นที่ขาดความเชื่อมั่นว่า อบต.จะสามารถดำเนินการตลาดนัดโค-กระบือได้สำเร็จ	1. อบต.ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงแนวทางการดำเนินงานของ อบต. และพยายามโน้มน้าวประชาชนว่าหากประชาชนไม่เชื่อมั่นใน อบต. ก็เท่ากับไม่เชื่อมั่นในตนเอง เนื่องจาก อบต.เป็นหน่วยงานของประชาชนทุกคน
2. ระบบการบริหารจัดการตลาดยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร	2. นายก อบต.และคณะกรรมการตลาด ได้พยายามปรึกษาและวางแผน วางระบบการทำให้มีหลักเกณฑ์แน่ชัดมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การจัดตั้งตลาดนัดโค-กระบือ ของตำบลโพนเมืองน้อยประสบความสำเร็จได้ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากการได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่าย ทั้ง อบต. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอหัวตะพาน สถานีอนามัยประจำตำบลโพนเมืองน้อย และด้วยความพยายามที่จะผลักดันให้เกิดตลาดภายในชุมชนของประชาชนในตำบลเอง

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

- ชื่อ-นามสกุล : นายประสพ รักษาพันธ์
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลโพนเมืองน้อย
ที่อยู่ : หมู่ 10 บ้านน้อยนาเวิน ตำบลโพนเมืองน้อย อำเภอหัวตะพาน
จังหวัดอำนาจเจริญ 370605
โทรศัพท์ : (045) 511-227, (045) 450447, (09) 218-5527
- ชื่อ-นามสกุล : นางสาวอังคณา คุณสัย
ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่การคลัง
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลโพนเมืองน้อย
ที่อยู่ : หมู่ 10 บ้านน้อยนาเวิน ตำบลโพนเมืองน้อย อำเภอหัวตะพาน
จังหวัดอำนาจ 370605
โทรศัพท์ : (045) 511-227, (045) 450-447

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ 10 บ้านน้อยนาเวิน ตำบลโพนเมืองน้อย อำเภอหัว ตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ 370605
ขนาดพื้นที่	79 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	3,803,336.90บาท (ปีงบประมาณ 2545)
งบประมาณรายได้	4,030,545 บาท (ปีงบประมาณ 2545)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	6 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 3 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	7,054 คน
จำนวนครัวเรือน	402 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	22,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลโพนเมืองน้อย ประกอบด้วย 12 หมู่บ้าน สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะกับการทำการเกษตรในฤดูฝน และเหมาะแก่การเลี้ยงสัตว์ในฤดูแล้ง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก อาชีพรองคือการเลี้ยงสัตว์ สัตว์ที่นิยมเลี้ยงได้แก่ โค กระบือ เนื่องจากเกษตรกรใช้มูลสัตว์เหล่านี้ใส่ในพืชผลทางการเกษตรรวมทั้งได้ใช้แรงงาน แต่ปัจจุบันนี้ชาวบ้านนิยมใช้เครื่องจักรในการทำ การเกษตร จึงเลี้ยงสัตว์เหล่านี้น้อยลง ส่วนที่เลี้ยงส่วนใหญ่จะเลี้ยงไว้ขาย หลังฤดูการทำนา เกษตรกรจะปลูกผัก เพื่อบริโภค เช่น ผักชี ผักกาด พริก หอม ข้าวโพด แตงกวา เป็นต้น สภาพสังคมยังเป็นสังคมชนบท แต่มีการพัฒนาขึ้นมาเนื่องจากปัจจุบันนี้ชาวบ้านได้เรียนรู้ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ มากขึ้น แต่ยังไม่ถึงวัฒนธรรมของ ชาวชนบทคือมีจิตใจโอบอ้อมอารี พึ่งพาอาศัย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน